

Sušтина problema

Služba društvenog knjigovodstva je na osnovu zaključaka Savezne konferencije SSRNJ izvršila pregled poslovanja jednog broja društvenih organizacija za fizičku kulturu. Ocenjeno je da je ova mera bila društveno opravdana i potrebna. Utvrđene su brojne pojave koje nisu u skladu sa idejnim opredeljenjima i moralom našeg samoupravnog socijalističkog društva. Može se, međutim, postaviti pitanje da li su nalazi službe društvenog knjigovodstva otkrili pravu suštinu problema? Da li je suština problema u nađenim (otkrivenim) nepravilnostima?

Služba društvenog knjigovodstva je u skladu sa zakonskim i drugim propisima, a u okviru njenih kompetencija i odgovornosti, utvrdila, pored ostalog: da se ne poštuju zakonski propisi i normativi, da nisu dovoljno razvijeni samoupravni odnosi (ne postoje brojna samoupravna akta), da se ne poštuju društveni dogovori i sporazumi, pa čak ni akta i ugovori koje su društvene organizacije same (međusobno) donosile i ugovarale. Naravno da je utvrđeno i neracionalno trošenje sredstava.

Nalazi službe društvenog knjigovodstva, po našem mišljenju, ukazuju samo na deo problema sa kojima se društvo suočava u borbi za dalji razvoj fizičke kulture i samoupravnih odnosa u ovoj oblasti. To je razumljivo, jer je ona radila u skladu sa ovlašćenjima koje ima. Ta ovlašćenja su, što je sasvim normalno, ograničena i odnose se prvenstveno na kršenje onih, propisa i normativa koji su regulisani zakonima i drugim propisima. U ono što nije regulisano zakonima i drugim propisima ova služba se nije mogla upuštati. Ona nije ni stručna ni kompetentna (nadležna) da oceni da li se u društvenim organizacijama za fizičku kulturu deluje u duhu delegatskog sistema i principa kolektivnog rada i smenljivosti na funkcijama, da li su donete odluke stvarno u skladu sa potrebama treninga i takmičenja (odluke da se održavaju zimske i druge pripreme na moru i na planinama) i da li su načinjeni troškovi u funkciji zadataka koje ostvaruju društvene organizacije za fizičku kulturu.

Sušтина problema se ne sastoji u uspostavljanju normativnih i organizacionih pretpostavki za samoupravno delovanje, već u tome da li je ovakvo delovanje stvarno uspostavljeno ili nije. U praksi, to je više puta isticano, u kolektivnim rukovodstvima društvenih organizacija za fizičku kulturu, ostali su isti ljudi. Oni već godinama imaju odlučujuću ulogu u radu ovih organizacija. Ovi ljudi u sadašnjem trenutku žele da pokažu da je, na primer, jednogodišnji mandat smetnja, a ne put za uspostavljanje samoupravnih odnosa u ovoj oblasti. To njima svakako koristi, ali je nesumnjivo da šteti razvoju samoupravnih odnosa u ovoj oblasti.

Služba društvenog knjigovodstva nije imala mogućnosti da da odgovor na niz takvih i sličnih pitanja. Među njima su: zašto je prisustvo sportista (neposrednih učesnika u sportskim aktivnostima) u samoupravnim organima društvenih organizacija za fizičku kulturu nedovoljno i zašto se njihov broj smanjuje — opada po vertikalni (što je organ na višem nivou takvih učesnika je sve manje)? Zašto sportisti nemaju neposredan uticaj na odluke koje su vezane za njihov položaj i status.

Ukazano je da se u upravama pojedinih klubova nalazi veliki broj društveno-političkih radnika, privrednih i drugih rukovodilaca. Lako je, međutim, uočiti, a i praksa pokazuje, da je broj ovakvih rukovodilaca sve veći što je sportski klub u višem rangu takmičenja. Nije do sada analizirano da li broj devijantnih pojava raste sa koncentracijom ovih radnika u upravama sportskih klubova.

U izveštaju službe društvenog knjigovodstva nije moglo da bude ukazano na koji način određeni broj društvenih radnika u sportskim klubovima ostvaruje sopstvene interese i koji su to interesi. Prisutne su, međutim, pojave da pojedinci, upravo, u sportskim klubovima stiču ugled i mogućnosti za napredovanje po vertikalni. Razumljivo je da oni zbog toga teže da sputaju razvoj samoupravnih odnosa, jer bi taj razvoj doveo do gubljenja stečenih pozicija.

Nije bilo moguće pronaći uzroke zbog kojih udruženi rad ne može da kontroliše utrošak sredstava koja odvađa za rad društvenih organizacija za fizičku kulturu i celokupan razvoj ove oblasti. Poznato je, međutim, da je najšira društvena kontrola izostala.